

# BISERICA ȘI ȘCOLA.

Foie bisericească, școlastică, literară și economică.

Eșe odată în săptămână: DUMINECA.

## Prețurile abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria pe an . . . 5 fl.—cr.  
 " " " " jum. an 2 „ 50 „  
 Pentru România și străinătate pe an 7 „ — „  
 " " " " „ j. a. 3 „ 50 „

## Prețurile inserțiilor:

Pentru publicațiile de trei ori ce conțin  
 cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte  
 4 fl. și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele să se adreseze la Redacțiunea dela

„BISERICA și ȘCOLA“

Îar banii de prenumerațiune la

— „Tipografia diecesană în Arad.“ —

## Act de donațiune.

În sinodul eparchial din anul curinte Preasântia Sa Dlă Episcop diecesan aduse la cunoscința sinodului îngrigirea ce a luat pentru înființarea unui seminar diecesan, în care scop Pr. S. S. a recurs la mariuimitatea Dnei Baronésa de Sina, rugându-o ca să doneze ori să cedeze diecesei pre lângă un preț moderat casele din strada „Sina“ și „Păun“ din Arad pentru fondul seminariau.

În urmarea acestei rugări Dna Baronésa de Sina prin documentul din 8/20 Noembrie a. c. în scopul promovării culturai religioase morale a donat diecesei române gr. or. aradane un intravilan de 10000<sup>0</sup>. Cătră acesta, imediat lângă acel intravilan, consistoriul eparchial a cumpărat din realitățile Dnei Baronese un loc cu un magazin mare în preț de 8000 fl. v. a. care va fi transformat în local seminariul. Hârtia de donațiune a Dnei Baronese de Sina este acésta:

Înspirată de pietate și condusă de dorința mea sinceră de a contribui și eu după putința la lățirea dumnezeescilor învățături ale adevăratei morale creștine, așa precum se propagă acestea după principiile bisericei noastre greco-orientale — în sinul poporului aparținătorii acestei confessiuni, și spre a poté și eu veni în ajutorul diecesei greco-orientale a Aradului la înființarea unui seminar în Arad pentru creșterea preoților și învățătorilor, a cărui trebuință este atât de mult simțită, am aflat de bine a dona diecesei greco-orientale a Aradului din intravilanul meu, aflator pre teritoriul orașului liber regiū Arad, descris în protocolul cărții funduarie Nr. 143 sub A + 3 Nr. top. 1204 și con-

stătătoriu din 2666<sup>0</sup> liberu de orice sarcină partea situată cătră strada Sina cu o suprafață în marime de 10000<sup>0</sup> așa precum se află ea astăzi, și pre cum se vede din planul alăturat, ca parte întregitoare la acest document, în carele partea donată este încisă între literile A B C D și colorată galben — cu acea destinațiune din partea mea ca donatoriă, ca acest areal nici odată se nu se potă întrebuița spre alt scop, decât spre didirea și susținerea unui seminar pentru creșterea preoților și învățătorilor — spre care scop și-a dat deja învoielă și sinodul eparchial gr. or. din Arad în ședința ținută la 27 Aprile a c.

La acésta decisiune a mea me vedu îndemnată, cu atât mai vartos, cu cât prin acésta strada, carea pörtă numele neuitatului meu bărbat se va orna prin un institut demn, merită a promova scopurile, ce le urmărește religiunea creștină,

Mai departe me învoiesc, ca numitul areal în marime de 10000<sup>0</sup> fără ulterioara ascultare a mea la cererea și pre spesele numitei diecese să-se descrie în cartea funduară de pre numele meu, se formeze un complex separat, și să-se inducă acolo, ca proprietate eschisivă a diecesei greco-orientale a Aradului pre lângă condițiunea aretată mai sus, și se trecă în posesiunea legală și eschisivă a acestei diecese.

Pentru adevierea celor de sus am semnat acest document cu mâna mea proprie, lângă care semnatură urmăză și legalizarea notarială a subscrierii mele.

Viena, în 8/20. Noembrie 1883.

*Ifigenia Baronésa Sina, m. p.*

### Aniversarea seminarului Nifon.

Sâmbătă la 19 ale curentei Epitropia și Corpul didactic al Seminarului Nifon au celebrat un unsprezecea aniversară a acestui institut. Ceremonia s'a început printr'unu serviciu divin în sfânta Catedrală Mitropolitană, unde părintele C. Enescu a ținut o predică asupra carității Românilor, caritate căreia îi datorim înființarea celor mai multe biserici, spitale, orfelinate și școli. După terminarea serviciului divin dd. invitați au trecut în localul Seminarului, unde Rectorul institutului, S. S. Părintele Barbu Nicolescu, a ținut un frumos discurs asupra scopului, mersului și rezultatelor Seminarului „Nifon Mitropolitul”, la care I. P. S. S. Mitropolitul Primat al României a răspuns în puține cuvinte, dar bine simțite, constatând progresele acestui aședemânt de instrucție și educație eclesiastică și exprimându în terminii cei mai cordiali înalta sa solitudine pentru prosperarea lui. D. Prof. Nițulescu a cetit o disertație plină de erudiție asupra Psalmilor și în special asupra versificării ebraice, disertație care a fost ascultată cu multă luare aminte de auditori.

Ceremonia s'a încheiat cu un banchet. Numeroase toaste s'au ridicat în onoarea grațioșilor Suverani, a I. P. S. a S. Mitropolitul Primat și Mitropolitul Moldovei, a d-lui ministru de instrucție, a P. S. L. Episcopilor de Buzău și de Huși, cari au binevoit a lua parte la această serbare, a d-lor Epitropi, cari nu cruță nici o ostenelă de a înalta Seminarul Nifon la trepta unde dorea să lă vadă fericitul său întemeietor, etc. Dintre aceste discursuri relevăm cu deosebită plăcere pe al d-lui ministru al instrucției, care, într'o improvizație strălucită, a arătat necesitatea religiei, această metafisică a popoarelor, cum o numește Schopenhauer, rolul Bisericii în Stat și serviciile însemnate ce Biserica ortodoxă a adus întru pastrarea naționalității noastre.

Pontru seminarul Nifon această și are o însemnătate deosebită, nu numai pentru că ea a vădută deschidându-se întâiași dată porțile lui tinerilor destinați a îmbrățișa cariera preoțescă, ci și pentru-că sub auspiciile ei persoanele cele mai înalte din ordinea bisericească și din cea civilă au dovedit viul interes și dorințele sincere de prosperitate ce au pentru densul. Iată și discursul ținut cu această ocaziune de rectorul Seminarului D. Barbu Nicolescu:

Inaltu prea sfințite stăpâne! Unsprezece ani se împlinesc astăzi de când fericitul întru pomenire, Nifon Mitropolitul, predecesorul I. P. S. Vostre, a pus temelie acestei instituții; unsprezece ani de când însuși ilustrul fondator aici, în acest local, în cuvântarea sa pentru deschiderea cursurilor, adresându-se celor de față și cu deosebire membrilor înaltului cleru, dintre cari cu multă bucurie vedem alături pe I. P. S. Vostră, pe Inaltu Prea Sântitul Mitropolitul al Moldovei, îi dicea cu o voce plină de blândețe și de bunătate adevărat părintescă: „facem astăzi începutul unei școli a bisericii noastre.” Și descriind în colorii vii influința binefăcătoare a religiei asupra culturii omenească, precum și importanța și rolul cel însemnat al Bisericii pentru întărirea și prosperitatea Statului, declară că acesta este motivul puternic, care l'a îndemnat la înființarea acestui Seminar.

Și într'adeveru, I. P. S. Stăpâne, care altă putea să fie cugetarea intimă, dorința sufletescă a unui

ierarchu Român, căruia D-zeu i-a încredințat toiagul Archiepiscopesc unu pătrar de secol? Care alt putea să fie obiectul preocupărilor sale? — Negreșit, iubirea de patrie, dorința înfocată pentru prosperitatea și înflorirea bisericii, moștenire scumpă, rămasă de la strămoși, care și astăzi ca în toate timpurile luminează și încălzește inimile sufletescilor nostri ierarchi-

Aceste sentimente nobile, aceste idei mărețe, prea fericitul întru pomenire Nifon Mitropolitul le-a dovedit îndestul cu înființarea celor două fundații: Seminarul pentru crescerea și formarea tinerilor, cari au să devie păstori Bisericii; fundațiunea laică pentru instrucțiunea tinerilor, în științele profane, precum și pentru ajutorarea celor lipsiți și neputincioși.

Cu câtă nerăbdare aștepta să culgă prima recoltă din semănatura sa; cu câtă bucurie sufletescă doria însuși să hirotonescă pe cei d'antai elevi din Seminarul său!

Dumnezeu l'a chemat la sine mai înainte d'a se împărtași de acesta bucurie. La încetarea sa din viață, Seminarul abia număra 3 clase. Părăsi însă pământul cu conștiința împăcată și cu încrederea tare că, prin o înțeleptă chibzuință, a asigurat pentru totdeauna existența operei începute. Recunoscut și aprobat de Inaltul guvern și de Majestatea sa Regele, pus sub protecțiunea și supraveghierea I. P. S. Vostre, „Seminarul Nifon Mitropolitul” caută să se completeze și să se organizeze astfel, în cât să-și îndeplinească însărcinarea impusă de Inaltul său fondator.

Oprindu-se la cursul de 4 clase „Seminarul Nifon” a dat câteva serii de elevi dintre cari mulți au îmbrățișat cariera preoțescă.

Acum Seminarul Nifon Mitropolitul pășese mai departe.

Inființarea clasei V și VI. adaugerea de noi profesori, înmulțirea numărului bursierilor, sunt îmbunătățiri pe cari actuala Epitropie le-a realizat cu multe sacrificii, cu multe osteneli.

Încă unu pașu, I. P. S. Stăpâne, și Seminarul Nifon Mitropolitul va avea același număr de clase ca Seminariele de gradul al II-lea.

Vă rog I. P. S. Stăpâne, să-mi dați binecuvântare a exprima bucuria, ce o simțim cu ocaziunea acestei zile de scumpe și pioase amintiri! Bucuria Seminarului Nifon este cu atât mai mare, cu cât acum pentru întâia oară se încercă a se serba ziua fondării sale. — Ceea ce contribuie însă și mai mult spre bucuria noastră, este însuși prezența I. P. S. Vostre pentru care îmi ia voe a exprima din partea d-lor Epitropi, și a prea iubiților mei colegi, profesorii acestui Seminar, iubirea fiescă și respectul, cel păstrăm bunul nostru archiepiscop.

Îmi permiteți, Vă rog, a exprima sincere mulțumiri Inaltu P. S. Archiepiscopu și Mitropolitul al Moldovei și Suceavei, de aproape cunoscător al tainicilor cugetări a Prea fericitului fondator și între cei d'antai lucrători la instituirea acestui Seminar.

Vă rog să-mi dați voe a arata mulțămirea din partea institutului d-lui ministru de culte și instrucțiune.

D-sa, și de astadată, ne-a arătat unu deosebit interes. Dorim să-i arătam recunoștința noastră pentru neobositele silințe, pe cari împreună cu f. Sinodul le depune pentru reorganizarea școlilor bi-

sericesc, pentru totu ce privesce îmbunătățirea clerului și înflorirea bisericeii noastre naționale.

Vă rog să-mi dați voe a supune la cunoștința I. P. S. Vostre că stimabilul nostru coleg, d. N. Nițulescu, profesor de introducere în cărțile sfinte ale noului și vechiului testament, s'a oferit a înțreținea pe I. P. S. Vostră și distinsul auditor, cu o disertație asupra psalmilor.

Terminându, Vă rog să-mi dați binecuvântare a exprima sincere mulțemiri tuturor persoanelor binevoitoare, cari au onorat cu prezența d-lor aniversarea fundării acestui Institut.

În această și unim vocele noastre și cu o gură și cu o inimă strigăm:

Trăiescă Măiestățile Lor Regele și Regina!

Trăiescă mulți și fericiți ani Inaltul Arhiepiscopului și efor supraveghetoriu alu aședămintelor „Nifon Mitropolitul”;

Trăiescă și prospereze în infinitu Biserica și țara România!

Responsul I. P. S. S. Mitropolitul Primat alu României.

*Domnilor!*

„Cu cea mai vie mulțămire sufletescă asistăm astăzi pentru prima oră la această solemnitate, care Ne reamintesce ziua în care a început să funcționeze acestu institutu fondat de predecesorul nostru, fericitul întru amintire Nifon Mitropolitul.

Mulțămirea noastră cu atât este mai mare cu cât observând progresele ce acestu institutu a făcut în scurtul timp de la înființarea sa, ne face a spera că în curându el va ajunge la perfecțiune, devenind unu din focarele culturii Ecclesiastice și naționale.

Speranța noastră se întemeiază pe activitatea laudabilă a Domnilor Epitropi, cari nu crută nimic spre a corespunde nobilului scop alu fericitului fondator; cum și pe zelul D-lor Profesori cari sperăm că peste puțină timp mijlocele financiare ale Institutului vor permite a fi recompensați după merit.

Cât pentru noi, D-lor Epitropi, în memoria fericitului fondator și a interesului ce trebuie să avem pentru Biserica străbună considerăm ca o sacră datoria a noastră să fim totdeauna alături cu Domnia Vostră dându-vă concursul în toate ce pôte contribui la înflorirea acestui Institut,

### Sorțea proiectului de lege relativă la căsătoria civilă dintre creștini și israeliți.

Acestu proiect de lege despre care publicarăm un articol în nr. 46 alu acestui jurnal, a fost primit aprôpe cu unanimitate în cameră, dar respins cu multă energie de casa magnaților. Meritul acestei isbânde morale este eschisiv alu episcopatului catolic. Toți prelații catolici au luat parte la desbaterea acestui proiect și s'au ilustrat prin pașirea loră vigurosă și resolută în contra lui Primatul Ungariei Cardinalul Ioan Simor, Cardinalul Haynald, Episcopul Schlauch și Archiepiscopul Samassa.

Jenit prin asemenea isbândă a episcopatului catolic, atât guvernul cât și camera, acesta a luat numai decât concludul că proiectul de lege să fie de nou trimis la casa magnaților pentru desbatere. Noi însă sperăm că isbândă va fi și mai strălucită

a doua oră. Căsătoria dintre creștini și israeliți vatămă instituțiunile canonice nu numai a-le bisericeii occidentale ci și a celei orientale, și astfel prelații bisericeii noastre nu vor puté să remăuă indiferenți de sfârșitul luptei dintre reprezentanții religiunii și reprezentanții statului. Pașirea prelaților nostri în asemenea luptă, cel puțin nu va puté fi bănuită cu tendințe naționale românesce.

Cu această ocaziune publicăm discursul Primatului Ungariei I. Simor, ținut în casa magnaților la desbaterea asupra amintitului proiect de lege.

*„Ilustrisime D-le președinte,  
Ilustri Dni Magnați!”*

La întâia privire s'ar părea că a-și poté să asistă la desbaterea acestui proiect fără ca să vorbesc, deoarece subiectul lui este o instituție afară de sfera bisericeii și a religiunii. Dar demnitatea religioasă morală a ramiei, în general cât și interesale societății îmi impun datoria, ca folosindu-me de paciința înaltei case se vorbesc — după posibilitate — cât de scurt despre acestu proiect de lege, și să spun convingerea mea față de el. Nu în rațiunea omului s'a nascut idea instituției căsătoriei și organizarea ramiei. Cu eseștiunea părechei prime de omeni, toți descendenții acestora au aflat deja instituțiunea căsătoriei religioase întemeiată și în esință familia organizată.

Căsătoria este isvorul ramiei, lăganul omenirei, îngrijitoare, învățătoare și calauzul vieții întregi, și tocmai pentru aceea familia va fi în veci obiectul pietății religioase și a celor mai scumpe suveniruri a le vieții. Această pietate este atât de constantă și inflexibilă încât chiar după împlinirea celor mai selbatice pasiuni, celor mai teribile crime, când asupra sufletului omului s'a ruinat totu edificul imposant alu vieții, la cuvintul mamei sau a părintelui, se nasce în sinul sfâșiat, un simț, eredită din familie, care înfrână selbătăcia și înămie împetrirea inimei, precum s'a întemplat cu trădătorul de patrie Coriolan pre care puterea Romei gigantică nu-l pôtea îndaplea, iar un cuvint a-lu mamei sale îl desarmă și recăstigă patriei sale. Și în adevăr D-deu ar fi creat în om o ființă neperfectă decumva nu întemeia și organiza pentru el: familia, determinându și scopul final alu părților căsătorite, care scop să fie îndreptat întru folosul omenirei, de cât care mai sublim, nu a fost capabilă a descoperi nici un filosof. D-deu nu a organizat statul dar îi pusă fundamentul vital — îi dede puterea ce emană din el însuși: „Non est potestas nisi a Deo” — ca astfel legile s. a. statului respectiv să ajungă la justiția și dreptul etern, iar de altă parte să pătrundă până în consciința omului. Astfel a organizat el familia, acestu fundament al vieții sociale și naționale, ca familia debilă se fîă scutită pe pământ contra or și cărei puteri. El a dat căsătoriei demnitatea morală prin monogamie, și firmitatea prin indisolabilitatea ei\*) arătându că noi din origine suntem sântiti, a binecuvintat legăturile căsătoriei, ca prin ea se fie onorată natura omenescă, nepuțința ajutată, moderațiunea pastrată și sensualitatea înfrănată.

Proiectul de lege de sub întrebare nu intenționează așa căsătoria, nu exprimă organizarea și fundarea unei asemenea ramii, ca și care până în

\*) Oratoru vorbesce ca și prelatu catolicu.

diua de astăzi a cunoscut și venerată lumea creștină; elu exprimă numai o nouă instituțiune, o nouă alianță, căreia proiectulū îi dă numele de căsătorie, în acelu înțeles: că cei ce se voru însoți conform proiectulū acestuia din partea legii civile nu vor fi conturbați, însă astfeliū de alianță cade de parte de conceptulū ce-lu are spiritulū creștinū și israelitū despre căsătorie. Este adeveratū, cumcă nu pōrtă numele căsătoriei civile, dar cuprinde în sine totă esința după care se pōte cunoște, că nu este concepțiune religiōsă, că afară de legea civilă nu se pōte basa nici pe o lege mai înaltă și divină, avēndū caracterulū și dreptulū esistenței sale în cuvintulū desertū a legalității, őr nu în legea mai înaltă morală.

Este o greșelă, greșală comisă la cea d'întăiū cugetare a voi organizarea căsătoriei și familii după principiile statulū. Nime nu pōte fi izvorulū vieții sale proprii, pentrucă dreptulū de existență nu e omenescū ci ddescū.

Familia nu o a escugetatū și inventatū statulū căci statulū este complexulū familiilorū deja existente: așadară nu a escugetatū nici căsătorie, căci ea a premersū la întemeierea familiei. A existatū familia, a existatū omulū și fără statū, și de și puterea statulū aparține mijlocelorū prin cari provedința divină guvernază lumea, întocmai ca și familia, totuși periōda patriarchală probază, cumcă statulū nu este condițiunea de existență, nici a familiei, nici a omulū, ci în pusețiunea de ađi a omenirei este numai unū protectorū necesarū a-lū ei, este o instituțiune indispensabilă care dirige referințele pămētesci; astfelū și în respectulū căsătoriei statulū regulază numai unele accesorii dar nu și esința căsătoriei.

Ași obosi numai atențiunea înaltei case, continuândū și mai departe aceste tractări filosofice, dar a trebuitū se-mi espunū principiulū, a trebuitū se reducū încercarea, care a dat nascere proiectulū de lege, la izvorulū dreptulū naturalū. De origine divină este potestatea familiară precum și cea paternă, așa și cea bisericescā câtū și a statulū, care potū se reguleze, între sine, afacerile prin cari vinū în contactū, dar nu și drepturile, cauzele și scopurile lorū de existență, deorāce aceste sunt pentru veți stabilite de însuși Dlū naturei. Ar fi ridiculū, decumva biserica ar voi se înființeze unū statū nou, seū când statulū ar voi se întemeieze o religiune ori o biserica nouă. Asemenea încercare privescū eū din partea statulū organizarea familiei pe unū fundamentū nou, și cauza de existență a familiei: căsătorie.

Necazulū zace întru acea că rațiunea nu este capabilă așa închipui putere de statū, de cumva aceea nu este (absolută) omnipotentă, care apoi este izvorulū tuturorū drepturilorū pe pământū. Dar ce este omnipotița statulū? nedreptate, nelibertate pentru singulari. Deorāce, când complexulū omenirei poșede totulū, atunci omulū singularū nu poșede nimicū.

Acestū conceptū despre statū va entrađice purerea spiritulū creștinū și opiniunea publică, care, ca se remānū la obiectulū proiectulū de lege, aū susținutū și susține și astăzi convingerea cumcă căsătorie este dispusețiunea lui Ddeū, familia este instituțiune divină, este totū odată și sanctuarulū bucuriilorū și detorințelorū părțilorū căsătorite; cumcă scopulū finalū alū căsătoriei este conservarea și perfecțiunea morală a genulū umanū, cumcă așadară căsătorie nufeste misiunea statulū, nu este servițū alū statu-

lui ei o transmisiune delū Ddeū în lucrarea sa creatōre, cu unū cuventū ea este precum a đisū înțeleptulū înțelepților: „Căsătorie este officium generis humani.“

Din ordinulū lui Ddeū demnitatea căsătoriei este înaltă ca tronulū fundatorelū ei, eternă, ca cuvintulū lui.

Omulū nu pōte întemeia căsătorie decâtū numai în interesulū părțilorū căsătorite, însoțirea fără nici o demnitate morală mai înaltă, remāne legată de interesele pāmētesci, nu se aradică la unū nivou mai înaltū, și e nestabilă ca fluxulū și refluxulū pasiunilorū; operă umană fără divorțiū nu se pōte cugeta, și ori cât veți reduce pedimentele nimicitoare de căsătorie în cele ce vor remāne vom afla destule impedimente încă; sporiți casurile de disolubilitate a matrimonulū inănitū, ele vorū fi totuși puține, pentrucă egoismulū și pasiunea — pretindū dreptū la tōte; îndestuliți în una parte nu se vorū vedē îndestuliți întru nimica.

Omnipotița statulū a fost conceptulū filosoficū, o pornire ostilă față de viața creștină a fostū motivulū, forța a fostū mijloculū pretotindenea, unde s'a încercat organizarea matrimonulū pe o basă nouă civilă; nu interesulū statulū, nu dreptulū publicū, nici vocea poporului a pretinsū; ea s'a introdusū contra voinței poporului și pretotindenea s'a introdusū cu forța.

Furia revoluțiunei franceze potențată până la fanatismū a ruptū cu trecutulū națiunei franceze; detronază chiar și pre Ddeū, dar când vedū că cu atheismulū nu pōte governa, restitui pre celū detronatū, dar voi a organiza o lume nouă, o religiune nouă și o biserica nouă. În Franca s'a introdusū prima-dată căsătorie civilă întâiū facultativă și apoi obligatōre.

Amicii căsătoriei civile se provocă la esemplulū francesilorū în acēsta privință, dar în corectivulū căsătoriei civile, în delaturarea divorțului, în indisolubilitatea căsătoriei civile nu-sū înclinați a le urma, cari tōte francesii în urma corupțiunei morale, a disordinei vieții familiare întevenite prin căsătorie civilă, se vedură necesități ale primi. Pretotindenea unde s'a introdusū acēsta căsătorie ca unū jugū apăsatoriū stă asupra poporului care numai pentru evitarea pedepselorū indeplinescū formalitățiile acelea, nicăiri însă nu s'a prefăcutū în datinile și în sângele poporului, nicăiri nu a prinsū rădăcine în inima poporului; nimenea nu o privesce ca căsătorie adevērată, nici chiar în Franca, precum și scrie la a 1868 Arhiepiscopulū Parisulū cătră celū din Viena.

Ilustri Dni Magnați! Cine dorește la noi acēsta căsătorie? nimenea nu pōte sta la indoială, — că națiunea în generalū voiesce a trăi conform religiunei sale creștine, voiesce a se căsători conform acestei religiuni. Totū acēsta se pōte đice și despre massa poporului israelitū. Acela voesce a trăi în religiunea sa, voiesce a se căsători după instituțiunile religiunei sale. Și înralte locuri, unde moralulū în urma funestelorū urmări revoluționare a decăđutū mai tare ca la noi, a fost micū numărulū aceloră, cari aū cercatū și pășitū la o asemenea căsătorie. Me încredū în moralulū creștinescū a națiunei magiare. ađi māne de o mie de ani, cumcă vorū fi puținī aceia, cari vorū lega ancora viitoriulū lorū la limanulū unei asemenea căsătorii. Dar totuși se vor afla, cari vorū cerca acēsta căsătorie, cari vor trăi în o astfelū de căsătorie. Inșă cine, nu știū?!

Nu vorbesc despre persoane, ci caracterizez numai faptele personale, când țin că vor fi puțin, și cari se vor afla, dintre creștini vor fi aceia numai cari înadinsă despiciu legea de viață a religiei lor. Dintre israeliți asemenea vor fi numai aceia cari își despiciu religia. Traiul lor, însoțirea lor va sta ca un stâlp de marginea drumurilor, de aducere aminte, atât naintea creștinilor cât și a israeliților. Va revoca în memoria creștinilor și israeliților acea desprețuire a religiei, în urma căreia ei au pășit la această căsătorie.

Ca legislațiunea civilă se suferă, Iluștri Dni Magnați, din partea unora manifestată despicierea a religiei, până când aceea despiciere nu degeneră în scandal, acesta o pricep; dar cumcă legislațiunea civilă mai nainte de ce ar urma despicierea religiei se dee aceste desprețuirii un oșcare privilegiu, ér după ce s'a întâmplat se o scutescă sub auctoritatea civilă, un astfel de lucru nu-lu pot conforma cu conceptele mele de morală și legislațiune. Mi-ar păre foarte reu, când proiectul de lege ar servi ca o scenă în lupta mare a lumii, în urma căreia celelalte state Europene sunt lipsite de pacea și odihna internă.

Nu spun noutate, ascușitul acestei lupte este îndreptat contra creștinismului și îndeosebi contra catholicismului, și scopul luptei este a rădica din fundamentul se de o mie de ani ordinea civilă, de stat și socială, și a o transpune pe un nou teren, pe terenul ireligioșității — și putem dice pe terenul afară de Ddeu. Referințele religioșe a produsu greutăți în unele țeri, în locu de a vindeca reul au înlaturat religia, și când acesta înlaturare a ajuns la oșe care măsură, atunci se arată monștii, cari mai nainte erau înfrânați prin religie; și acum, stau cu așa pretensiuni esagerate, și greutăți, cari consumă puterea fiecărui bărbat de stat, țin sub asdu chiar și puterea statului.

Consideru ca înțelepciune de stat a nu conduce patria noastră în valurile acestei lupte; privescu ca înțelepciune a nu separa bazele existenței națiunii de credința creștină. Căsătoria creștină, puterea morală a religiei, este averea imobilă a familiilor; aceasta este aceea, din care emană, și care mărește puterea poporului.

Națiunea noastră, față de atâtea elemente vrășmașe, ar trebui mai virtosă a o întări în bazele sale religioșe morale, decât a deschide o cale nouă pasiunii nestimpărate și egoistice prin curmarea căsătoriilor creștine.

Căderea imperiului celui mai mare, poetul o derivă din laxitatea legăturii căsătoriei, și în urma acesteia din corupțiunea vieții familiare, dicându:

*„Fecundas culpa sceleris nuptias primum inquinare, domos dein et genus. Hinc derivata clades in populum, patriamque fluxit.”* Dee Ddeu ca față de seducerile acestui proiect de lege se fie cu multu mai tari legăturile familiare, se fie mai tari regulele bune cuviințe și a datinelor sociale, ca nici unu magiaru, ce-și iubeșce ferbinte religia și patria să nu fie nevoit a esclama ca odinioară poetul romanu.

Iluștri Dni Magnați! În motivarea proiectului de lege, să pune în perspectivă, cumcă poporul israelit se va contopi în societatea creștină. Fie-mi permis — provocându-me la istoria de două mii de ani, a notifica, că acesta contopire nu se va întâmpla

nică odată; pentru că societatea e creștină, iar ei sunt jidovi. — Și decumva ar întreveni acelu scandalu istoricu, ca societatea să înceteze a mai fi creștină, atunci, această societate distrusă odată nu va fi în ce să se contopescă jidovimea. Și dacă acesta se va întâmpla, israeliții pe lângă alipirea lor tenace către religia lor și separatismul lor de rassă, rămânând inflexibili în pozițiunea lor, societatea disolvată și necreștină va deveni sau sclava, sau persecutorea celorlalte.

Nu s'au contopit evreii între păgâni, nu s'au contopit până astăzi în creștinismu, nici de aici înainte nu se vor contopi. (Aprobări). Contopiri parțiale s'au făcut și până acuma, se înțelege prin aceea, că s'au convertit la creștinism, dar acesta contopire nu este plăcută sferelor și omenilor cari dirig afacerile lor.

În a. 1880 „Archive israelite“ foia israeliților din Franca, notifică cu durere că: „Crémieux și-a botezat toți copii se. Cine mai este din familiile bogate jidovesi Fould, Worms, Havy, Ratisbone, Romilly, care ar mai fi de religia israelită?“

E lucru ciudat, că de 50 de ani încôce, mai tôte familiile avute, israelite, trecu la religia creștină. Acesta contopire a obvenit și până acuma, și va obveni și de aci înainte. Dar este o modalitate singură, prin care contopirea va fi posibilă. La acesta însă se receră două, întâiu, ca creștinul se încete a fi creștin, și israelitul se încete a fi israelit (Ilaritate). Dar la acesta vor dice ambii: prețul e mare, tocmea este neumană. Cu aceste finescu vorbirea mea Iluștri Dni Magnați. Eă nu primescă ca basă pentru desbaterea specială proiectul de lege. (Vivate entusiastice).

### Străpungerea istmului Panama.

Era în 21. Februaru anul 1827 când nemiștorul Götthe scrisse unu amic al se, că ar dori să trăiască, pentru ca se vedă realizându-se trei lucruri mari, și anume: 1) Unu canal între Dunăre și Renu; 2) Comunicațiune submarină între Anglia și Franca, și 3) Canal prestre Panama, carele să împreune oceanul Atlanticu cu celu Pacificu.

Spiritelor mari li-este dat unu felu de putere, după cum era ceea a profetilor de odinioară; ele trăiescu plânind o viață cu multu mai îndelungată, de cât cum este capace corpul omenesc; și decă trupul nu-i-ferice se potă participa împreună cu spiritul creatoru la marea serbătoare, totuși are întru atata parte din merit, că a fost lăcașul spiritului, care a creat germinalele grandioșe invențiuni.

Götthe a profetit în epistola către amiculu se realizarea celor trei lucruri mari, dar trupul nu a potut suporta greutățile acestei vieți, nu a fost ferice se asiste împreună cu spiritul la marea serbătoare a genulu omenesc.

Dunărea și Renul comunică prin canal; între Anglia și Franca se lucră cu energie la construirea tunelului sub-marinu și iată că gigantele timpulu nostru dl de Leseps isbuti a compune o societate, care va avé de scop se deschidă năilor, dela Europa vestică spre Asia, cale prin istmul Panama, adevă se scurteze acelu drumu fatigosu, care duce prin strimțorea Magelhaens.

Nu este scopulu nostru se ne trudu a mai înălța laude marelui Götthe, că și decă le-am aduce n'ar potea fi asemenate doră nici picurulu ce cade

în mare; dar nici nu voim se dăm óre-care directivă întru mai rapede și ieftina realizare a canalului Panama, căci dl. de Leseps este multă mai precantă, de cât se nu considere toate împregiurările fizice. Voim se vorbim ceva în cestiunea amintită, dar în principiu și mărturisim anticipative că în contra acelu canal.

Orice viață de pre pământu este rezultată a luminei și căldurei, ce provine din rațele solari. Forma globosă a pământului face ca intensitatea rațelor solari se fie, în diferite locuri a suprafeței pământului, foarte varie; de aici consecuentă și viața. Dar ómenii se înmulțesc foarte și pământul în părțile polari nu este capace se producă cele trebuincioase, căci căldura este puțin intensivă. În părțile ecuatoriilor iarăși nu este pământul acomodat pentru locuințe omenești, din cauza căldurei de nesuferit. De aici urmăz, că omul trebuie să-și caute adăpost mai ales pre acea sfășie de pământ ce se află între gradurile 20 și 60 de lățime geografică.

Și totuși creatoriul a grigitu, ca se fie altmintrea, în spre binele ómeniei. Iată cum! Doue părți de trei din suprafața pământului sunt acoperite cu apă și numai restul este pământ uscat. Forța calorică a rațelor solari face se evaporeze apa din oceanurile de pe lângă ecuator în măsură considerabilă și de aici apoi, ca urmare a rotațiunii pământului, să se ivescă un curent de apă dela ostu spre vestu, carele percurge în special oceanul atlantic sub numirea de *golful* alături cu ecuatorul.

Dacă marele Götthe ar fi cunoscut însemnătea *golfului* din toate punctele de vedere, n'ar fi cutezat se dorască străpungerea istmului Panama. Numai jumătății a doua din véculu luminilor i-a fost dat se afle perfecta însemnătate a *golfului*, dar nici acum la toți, căci dacă s'ar cuprinde și dl. de Leseps între acesti cunosători, atunci nu ar stărui, ma! ar opri acesta întreprindere. Se vedem dar însemnătea *golfului*!

1) Gigantele curente de apă alu oceanului atlantic ajunge chiar printre antile în istmul Panama și, nepotendu-lu înfrânge, își întorce cursul pe lângă țermurile ostiului alu Americii nordice până sus la Grönlanda; de aici o apucă spre ostu prin regiunea Islandei și apoi se pierde prin părțile de nordu ale Europei. Și ce însemneză acesta? Scutut este, duple cum s'a amintit mai sus, că vegetațiunea în părțile îndepărtate ale nordului trebuie se fie foarte sermană din cauza neînsemnatei intensității calorice a rațelor solari; dar *golful* nostru, fiind-că se compune din apele de pre lângă ecuator, este foarte caldu și apoi în calea sa către nordu împărtășese căldura adeca viața prin ținuturile boreali.

2) Pământul pierde continuu din căldura sa internă, fără ca se fie compensat din afară. Pierderea de căldură și aici însemneză stăpînire în viața de pre pământ. Vine înse *golful* cu iuțala sa îndreptată contra rotațiunii pământului, și pre acesta o micșorează, dar într'o măsură ce sémeneș cu diferențialul. Efectu neînsemnat, dar se întregese în decursul timpului și constringe pământul să se mișce mai încetu în giurul ossiei sale, ceea ce — altmintrea dicându — face ziua se creșcă. Și prin creșterea zilei se dă nutrimentu caloricu vegetațiunii, sau preste totu vieții din regiunile boreali, cari pierd căldură mai multă, căci *propria zi* devine mai lungă; iar ținuturilor ecuatoriali încă li se ajută, căci

nóptea, fiindu mai lungă de cât spre esemlu acum, recoresce multă atmosfera, preface adeca ținuturile tropice într'unu eden adevărat.

Veniți acum cu dl. de Leseps ca se străpungem istmul Panama! Se căutamă dobânda și pierderile și să ne facem dară socotela!

Călătoria spre Asia se ușurează multă și isvórele de venituri ale Europeanilor nesațioși se arătă mai fecunde; atâta e totul! Dar se vedem pierderile!

Ajungându Europeanii la rezultate materială într'unu modu ieftin, mai întâiu își negligă isvórele materială din patria proprie, devin patrioți rei și acesta este începutul decadinței morali! Dar calea acea îngustă, ce voiesce se o deschidă dl. de Leseps prin Panama, cât e de neînsemnată, totuși schimbă direcțiunea *golfului*. De aici urmăz, că regiunile polari încă pierd din căldura, ce au căpetatu-o mai înainte dela apele *golfului*, prin urmare slăbesce în genere viața acelor ținuturi. Mai departe urmăz din proiectatul canal, că timpurile, când ziua o se devină mai lungă, rămân tot mai departe de noi, adeca slăbesce raportul dintre pierderea căldurei pământesci și compensarea ei barem parțială prin creșterea zilei astronomice. Acesta iarăși însemneză stăpînirea vieții de pre multe locuri ale feței pământului.

Cine scie abdice de odiosul materialismu, care de când există lumea nu a fost succedat de urmări avantajoase, acela, punându într'o cumpănă fină argumentele pro și contra străpungerei istmului Panama, fără de ustenelă va trebui se fie de unu acord cu noi și se susțină, că istmulu desu numit se nu fie străpuns, în interesul popórelor Americii centrali, dar și în interesul bine înțeles al ómeniei întregi!

$$(a+b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$$

## D i v e r s e .

\* Sântirea bisericei din Albeșci. Ziua de 14/26 Noemvre a fostu o adevărată ziua de bucuria și de serbătore, pentru locuitorii comunei Albeșci din protopopiatul Beiușului. — A fost ziua de bucuria, pentru că locuitorii acestei comune, într'o bună conțelegere, — ascultându povătuirile preotului lor, care merită totă lauda — astăzi au vedutu depin redicată — cu ajutoriul părintelui ceresc — în locul bisericei, celei vechi și de lemn, o biserică de matorialu solidu, construită frumos și corespunțore. A fost totodată de serbătore, pentru că adă se întâmplă și sântirea ei, sêvîrsită prin Reverendissimul Domnu protopresbiteru Elia Moga, fiindu însoțitu la servițulu divin de 5 preoți și adeca: Ioan Christea din Sitan, Petru Popu din Hidișu D. N. din Vărășeni, Georgiu Popoviciu din Cârpești, și Ioan Popoviciu din P. M. Cămpani. La 8 óre dimineța se începu serviciul divin, cu sântirea apei cei mici. După sântirea bisericei din lăuntru, a urmatu încunjurarea ei cântându-se tropariul chramului a pogorîrei Duchului sântu; s'a mai cântat slavoslovnia cea mare, apoi s'a cetit patru evangeliu în patru unghiuri ale bisericei. Astfelu s'a terminat, și sântirea esternă. După intrarea în s. biserică, s'a începutu sãrutarea crucei, apoi a urmatu utrenia. — După sêvîrsirea utreniei Rrdis. Domnu protopresb. Elia Moga a spus o cuvântare în adevêru frumoasă. Cuvântarea sa mișcă inimile tuturor credincioșilor, cari fuseră adunați în această s. biserică, atât din

locu, cât și din satele vecine. În ea le descoperi originea și însemnătatea bisericeii, apoi le-au spus frumoase exemple, prin cari a nisuitu a deștepta întrînșii, cât mai mare iubire cătră s. biserică; se-o cercetește regulat, se-o consideră, ca casa lui Ddeu; să se roge în ea cu credință și pietate. După finea cuventărei s'a început s. liturgie, după care a urmat împărțirea anaforei. Astfeliu fiindu-se toate după eșirea din s. biserică, se coadunară toți preoții cu protopresb. în frunte, la casa preotului localu D. Ioan Popoviciu, unde Dna preotesea a aranjat prânzul, — servind la masa preotului, Anița. Cași la ori ce lucru mai însemnat, așa nici aci n'au ipsisit toastele — toastară Reverendis. Domnii protopresbiteru pentru înaltă casă Domnitore, Ioan Christea a toastat pentru Ilustritatea Sa Domnulu Episcopu di-cesanu. A mai toastat Ioan Popoviciu în onorea Rndis. D. protopresb. a urmat apoi și alte toaste. Sosind timpul, toți se îndepărtară ducându fiecare cu sine, câte o suvenir. Un ospe

\* Oferte pentru seminariul înființând a mai intrat și anume: Bencecul-romanu 10 fl. 40 cr. și anume Teodor Pelle preot 5 fl. Dimitrie Albu econ. 2 fl. Paraschie Albu și Moise Albu câte 1 fl. iar ceilalți dela mai mulți credincioși. Zabalt com. bis. 10 fl. Iancahid comuna bis. 80 fl. Ioan Popoviciu 10 florini, pe anul viitoriu iar 10 florini; dela comuna Holtmezes 10 florini, dela Aldesei 56 fl. la cari a contribuit biserica cu 50 fl. Dlu Amfilochiu Tura preot 3 fl. și din vândarea naturalielor 3 fl. dela comuna Bersa 400 fl. și anume: comuna bisericească 200 fl. și fondulu școlariu 200 fl. dela comuna Feketetó 55 fl. 80 cr. la cari a contribuit Dlu Vasiliu Bulzanu preot, cassa bisericeii și Petru Lascu preot câte 1 fl. Grigoriu Darabanu not. 5 fl. Aron Bulzan, 2 fl. Georgiu Mirze, Georgiu Crista, Ioan Butt, Petru Bulzan, Petru Avram, Andreiu Mirze Petru Manu, Teodor Bulzan, Georgiu Cohaș, Petru Criste, N. Mihai Tripou, Stefan Puscaș și Mihaiu Piscoiu câte 1 fl. iar ceilalți dela mai mulți credincioși în sume mai mici. Preotul din Chislaz Gavriil Besan a administrat 25 fl. și anume dela sine 20 fl. iar ceilalți dela mai mulți credincioși, comuna bisericească G. Varșand 500 fl. iar preoții Georgiu Ciobrișu, Georgiu Popoviciu și Dimitrie M. Ardelén câte 50 fl. de totu 650 fl. comuna Leș 15 fl. opidul Zaránd 117 fl. 30 cr. și anume: comuna bisericească 100 fl. din vândarea naturalielor 17 fl. 30 cr. Din comuna Sădu 17 fl. la cari Dlu Nicolau Horgia a dat 10 fl. S. biserică 5 fl. iar ceilalți dela mai mulți credincioși. Dl. Traian Barzu 10 fl. Din comuna Ateașu 21 fl. 90 cr. la cari a contribuit Dl. Petru Elenes 3 fl. Gavriil Hașas 2 fl. Sofia Suciu, Ioan Suciu și Mihaiu Gai câte 1 fl. iar ceilalți dela mai mulți credincioși parte în bani parte în naturalie. Din comuna Cianadul Serbesc 55 fl. 80 cr. și anume: comuna bisericească 10 fl. Georgiu Nicolaș episcop 10 fl. Elia Telescu și com. politică câte 5 fl. Ioan Șerban, Georgiu Dogogia, Nistor Suciu, Sara Șeriu și Lazar Nicolaș câte 1 fl. iar ceilalți dela mai mulți credincioși parte în bani parte în naturalie. Din comuna Abramulu-superior 10 fl. 50 cr. comunele Ostrov și Vereșmort eu 17 fl. 89 cr. comunele Ravna și Monesa cu 48 fl. 50 cr. la cari comuna bisericească Ravna și Monesa câte 5 fl. Dlu Petru Ginga docinte 10 fl. Zacharia Milian preot 5 fl. și glôba dela o vrăjitoare iarăși 5 fl. Vasiliu Brad epit. 2 fl.

Sinesie Jorgia, Ioan Droia, Teodor Brad, Teodor Moțu Nicolau Groza și Mihaiu Groza câte 1 fl. iar ceilalți dela mai mulți credincioși. Din comuna Criscioru 44 fl. 10 cr. comuna bisericească a dat 10 fl. Dlu Petru Bogdanu 10 fl. Nicolau Chișu 3 fl. Ioan Groza și Georgiu Bogdan câte 2 fl. Petru Groza, Teodorica Dologu și Georgiu Zoica câte 1 fl. iar ceilalți dela, mai mulți credincioși. La colecta deja publicată cu 29 fl. 87 cr. din Cernegihaz au contribuit următorii Ignatie Spenu preot cu 10 fl. Ioan Bányi not. și Nica Illin cu câte 5 fl. Acsentie Neținu, Jiva Jichinu, Nicolau Bolduren și Vasa Vasinu cu câte 1 fl. Ioța Radinu, Leontinu Neținu și Sima Popoviciu cu câte 50 cr. iar ceilalți dela mai mulți credincioși în sume mai mici. Au mai contribuit Dlu Vasiliu Mangra profesor 20 fl. comuna bisericească Kétegyház 100 fl. Dlu Vasiliu Paguba jude la trib. reg. din Aradu 15 fl. Dlu Romulu Ciorogariu profesor 20 fl. Domni Alesandru și Eugeniu Mocioni câte 100 fl. = 200 fl. Dr. Nicolau Onen avocat 25 fl. dela Dr. Petru Pipoșu profesor 30 fl. preoți din Agrișu Avramu Popoviciu 10 fl. M. Lele 5 fl. din comuna Madarasu 42 fl. 80 cr. la cari a contribuit: casa bisericeii cu 10 fl. Dlu Georgiu Rozvanu avocat cu 5 fl. Dlu Ioan Teoreanu preot cu 10 fl. Georgiu Csáky comerciant cu 2 fl. Georgiu Pomutu cu 3 fl. Mihaiu Pap cu 2 fl. Ioan Macsinu, Ilie Berindan Ioan Siladi și Teodor Rusu cu câte 1 fl. Elman Iozsef cu 60 cr. Teodor Cristea, Georgiu Nuțu, Georgiu Nuțu jun. Mihaiu Puscaș și Mihaiu Mughiruscu cu câte 50 cr. iar ceilalți dela mai mulți credincioși în sume mai mici, din Seliste a Petrișului 23 fl. la care a contribuit: comuna bisericească 10 fl. iar din spesele cultuali 10 fl. Antoniu Stanca cu 2 fl. și Ioan Mihu cu 1 fl. dela Dlu preot Ioan Popa din Ferice 3 fl. iar preot. Ioan Micula din Poena 4 fl. dela comuna Chelmacu supletoriu 11 fl. 40 cr. la cari a contribuit: Dlu Gavriil Selegeanu prot 8 fl. Teodor Popa docinte 2 fl. iar ceilalți dela mai mulți credincioși în sume mai mici; — dela comuna Roșia Petrișului 26 fl. 20 cr. la cari a contribuit: comuna bisericească 20 fl. Dlu Ioan Cimponeri cu 5 fl. Moisa Babuța cu 1 și Ivantie Muțiu cu 20 cr. Dlu avocat Ioan Belesu 25 fl. comuna Petriș 63 fl. la cari a contribuit: biserica cu 20 fl. iar cultulu 20 fl. Dlu Iosifu Cimponeri preot 10 fl. Familia Dlu preot Ioan Popoviciu cu 10 fl. Dlu Georgiu Ciosescu docinte cu 3 fl. din comuna Capruța 83 fl. 85 cr. la cari a contribuit: Sta biserica cu 50 fl. Dlu Vasiliu Zorlențan preot cu 20 fl. Vasiliu Mateșu, docinte cu 5 fl. Ioan Mateșu, Gerasim Popa, Drozila Zorlențanu și Ioan Capruțeanu cu câte 1 fl. Teodor Cosma cu 1 fl. 75 cr. iar ceilalți dela mai mulți credincioși în sume mai mici; dela comuna Batuța 34 fl. la cari a contribuit: Sta biserica cu 20 fl. Dlu Adam Deheleanu cu 10 fl. Petru Crișan, Dimitrie Deheleanu și Ioan Popa cu câte 50 cr. iar ceilalți dela mai mulți credincioși în sume mai mici. *Ignatiu Pap*, secret.

\* Societatea de lectură „Andrei Șaguna” a dat *Sedintă publică* Marti în 29 Noembrie st. v. în memoria Marelui Arhiepiscop Andrei, în sala cea mare a „seminariului Andreianu,” după programa următoare: 1. „Cuvânt ocașional,” rostit de Pavel Opriș, cl. curs III. 2. „Cânt de unire,” cor de W. A. Mozart, executat de corul societății. 3. Cântul din „Negriada,” de Aron Densușanu, declamat de Virgil Oniș, cl. curs II. 4. „Însemnătatea studiului și culti-

vărași limbei materne," disertațiune de Romul Mircea, cl. curs II. 5. „Ciobanul," cântecul românesc popular pentru o voce (bas) și acompaniament de piano de G. Dima, cântat de Isai Popa, cl. curs III. 6. Din „Povestea vorbei," de Anton Panu, declamată de V. Saftu, cl. curs III. 6. „Noptea," cor de F. Schubert, executat de corul societății.

## CONCURSE.

În urma înaltei ordinăciuni, a venerabilului Consistoriu din Caransebeșu dto 28 Octb. a. c. Nr. 600 S. se publică de nou concursu pentru întregirea postului învățătorescu din *Blajova*, în protopresbiteratul Jebelului cottulă Timișului, cu termină până în *6 Ianuarie 1884. c. v.*

Emolumintele sânt 130 fl. v. a. 20 meți de grău 20 meți de cucuruză. 6 cloftori de lemne din care are a se încălzi și sala de învățament. 4 jugere de pământ; 8 fl. pentru conferință, cortelă liberă cu două chili și grădină de legumi.

Doritorii, cari voescu a ocupa acest post aș trimitte recursele loră amesurată stat. org. bis. adresate comitetului parochială Prea Onoratului Domnă Alesandru Ioanoviciu protopresbiteru în Jebelă.

Blajova. în 20 Novembre 1883.

Comitetulă parochială.

In conțelegere cu Prea O. D. protopresbiteru tractuală.

Pentru deplinirea parochiei vacante de clasa III din comuna *Govardia*, prtopresbiteratulă Totvaradiei se escrie concursu, cu termină de alegere pe Dumineca din *18/30 Decembre a. c.*

Venitele preoțesci e una sesiune pământă estravilană, una gradină parochială, birulă preoțescu și stolele îndatinat.

Doritorii de a ocupa acăsta parochia sânt avisați, recursele loră instruate în sensulă statut. org. și adresate comitetului parochială, ale trimitte părintelă protopopă Vasile Beleşu în Totvrad p. u. Soborșin, până inclusive la 15/27 decembre, a. c.

Govardia, 12/24 Noemvrie, 1883.

Comitetulă parochială.

In conțelegere cu mine: **V. Beleşu** m. p. protop.

Pe basa decisului consistorială din 1 Noemvre a. c. Nr. 2769 s escrie concursu pe parochia vacantă română din *Vinga* îndestrată cu 1 sessie de pământ, cortel liberă în casa parochială cu  $\frac{1}{4}$  jug. intravilan, stolele usuate și ajutoriă sperativă din fondul preoțescu, ca pe parochia de clasa I. până în *8 Ianuarie 1884*, când se va ținea și alegerea. Recurenții, cari aș se presenta până atunci în biserică spre aretarea desterității sale în cant și tipic, se substerna recursele sale adresate comitetului parochială din *Vinga*, protopresviterulă tractuală Melețiu Dregheci din Timișora până în 6. Ianuaru 1884.

Comitetulă parochială.

Cu scirea și invoirea mea; **Melețiu Dregheci**, m. p. prot.

Conform ord. Ven. Consist. diecesană ală Caransebeșului dto 27. Octobre a. c. Nr. 814. B. se escrie concursu pentru întregirea vacantei parochii de clasa III-a din comuna *Unipă*, protopresbiteratulă Jebelului cu termină până în *25. Decemb. a. c. st. v.*

Emolumintele sânt: una sesiune de pământă comasată, stola usuată, dela 115 case cu 560 de suflete, 10 litre de grău și litre 5 de cucuruză dela fiecare casă și cuartiră liberă.

Doritorii de a ocupa acăsta parochia sânt avisați, recursele loră instruate în sensulă stat. org. și adresate comitetului parochială, ale trimitte părintelă protop. Alesandru Ioanoviciu în Jebelă până la indicatulă termină, avendă recurenții în vre-o Duminecă seă sərbătore, a se presenta în biserică spre aș arăta desteritatea în cant și cele pastorale.

Unip în 13 Novembre 1888.

Comitetulă parochială.

In conțelegere cu protop. tractuală.

Pentru deplinirea postului învățătorescu din comuna *Gurbediă*, protopresbiteratulă Tinca, cottulă Bitoru, se deschide concursu cu termină de alegere pe 27 Novembre a. c.

Emolumintele sânt în bani gata 100 fl. v. a. 12 cubule de grău, 12 cubule cucuruză, 8 orgii de lemne din care se încăldește și școlă, 6 holde de pământă arătoriă, pentru cantorată 5 fl. v. a. și cortelă liberă în edificiulă scolei, cu grădină intravilană.

Doritorii de a ocupa acestă postă învățătorescu sânt poștiți aș substerna recurserile sale instruate cu documintele necesarii la concernintele protopopă în Vărad-Velenceze până în *24 Novembre a. c.* și să se prezenteze în vre-o duminecă saă sərbătore la s. biserică din Gurbediă.

Dată în 10 Novembre 1882.

**Gavriilă Iteu** m. p.

protop. Tincei.

Pentru ocuparea postului de învățătoră la cl. II. de băeți din comuna *Broscești*, protopr. Oraviței, se escrie concursu cu terminulă de concurare până inclusive *11/23 Decembre a. c.*

Emolumintele împreunate cu acest post sânt: a) Salariulă în bani gata 300 fl. v. a. b) Cinci orgii de lemne, din cari are a-se încălzi și școlă saă în bani gata 60 fl. v. a. c) Spesele de conferință 10 fl. și scripturistica 8 fl. d) Cuartiră naturală saă bani gata 50 fl. v. a.

Concurenții sânt poștiți a produce următorele documinte: 1. Că sânt români gr. or. 2. Că aș făcută cursulă pedagogic cu succesă forțe bună, și aș percursă clasele de pregătire tot cu acelu succes 3. Că cunoscă și vorbescă pre lângă limba maternă și germăna și magiara 4. Că aș o purtare morală forțe bună.

Recursele astfelă instruate și adresate comitetului parochială sânt a se trimitte P. O. Domn prot. și insp. școl. district. Andrei Ghidiu în Oravița.

Între altele se observă că învățătorii Ioan Miclea și Avram Grema conform decisului V. Consist. diecesană din 7 Sept. a. c. Nr. 407 școl. și a comit. parochială din 14/26 Iunie 1882 sânt eschiși dela candidație fiind că aș periclitată cu partidele loră liniscea comunei bisericesci.

Broscești în 11/23 Noemvre 1888.

Comitetulă parochială.

In conțelegere cu protopresbiterulă concernante insp. școl. dist.